

DOBOZI ESZTER
Tél végi jegyzet

Jön Behemót

Itt lesz majd Behemót. Jön. Suttogták, sziszegték innen is, onnan is. A hangok között volt fenyegető, volt várakozó is. S volt olyan, mint a szorongóé. Mint aki retteg, azé.

Mario, az olasz jövetele okozott ehhez fogható felfordulást a lelkekben Jákóbfalván.

Megveszi az egész határt, és mi újra rabszolgák leszünk – mondták rezgő fejjel. Mondták ökölbe szorított kézzel. Mondták feldúltan. Mondták két-ségbeesetten.

Itt megint minden idegen kézre jut. S mi fizethetünk a levegőért is.

Erről beszéltek ott Jákóbfalván nem is oly rég mindenütt. Ez volt a téma a borkóstolóban, az újabbban drinkbárnak nevezett sörözőben, a shoppá vagy marketté keresztelt vegyesboltban, Mary fodrászszalonjában, de talán még Kitty bronzáriumában is. No meg az adóhivatalban várakozók között. Az állomás, a buszmegállóban.

Mario érkezésének híre volt ilyen jóslatszerű – emlékezett a szomszédvárbeli históriára. Mario ott a ki tudja hányadik betolakodó volt már tatár, török óta. Bár tatár, török, s más efféle helyfoglalók sereggel jelentek meg. Haddal! Mario azonban egyedül jelezte magát – néhány fizetett amazont tolmácsként/hírnökként előre küldve. Mariónak nem volt szüksége hadakra, fegyverre. Mariónak pénze volt. A bennszülötteknek meg hirtelen rájuk szakadt szabadságuk. Napokra, hetekre. Egy hónapra? Évre? Olyan rövid időre, hogy még érezni lehetett zavartságukat, megilletődöttségüket. Aztán elillant a szabadság, a zavartság, a megilletődöttség, miként elillant Mario is. Alkalmazottai felügyelték a munkát Jákóbfalva szerte, Mario a távolból vezényelt, vezérelt.

A félelem ugyanaz volt hát itt most, mint a szomszédban Mario közeledtének hallatán. Pedig Behemótról alig lehetett tudni, kiféle, miféle. Volt, aki úgy vélte, ugyanaz a Behemót ő, mint annak a Margarita-regénynek a Behemótja. Ugyanazt a macskafejet, ugyanazt az óriás kandúrszerű lényt látták irodalmi műveltséggel bíró megfigyelők a város több pontján is. A látnoki képességgel megáldottak/meg-

verték vízilóforma szörnyről számoltak be. Testének masszív, érckeménységű irdatlan halmazát úgy írták le, mintha nem is hús-vér elevenségű volna, hanem robotszerű másvilági szerkezet. Más bolygó, más rendszerek idegen követe, aki/ami vasrúd lábakon jár, „csontjai, mint az érc-csövek”. A városszéli tóban horgászók egyike-másika mint végeérhetetlen krokodilt fedezte fel. Fejét hajnalonta és szürkületkor vetette föl a vízből. Van már nekünk is lochnessi szörnyünk, nevetgéltek egyesek kajánkodva. A szorongani készek borzadva mesélték, micsoda füstoszlopok emelkednek fel orrából, „lehelete lángra lobbantja a parazsat, szája lángot lövell”.

Pedig Behemót nemcsak akkor volt ott, ahol éppen volt, amikor testet öltött. Jelenléte éppen láthatatlanságában rejlett – s hányszor! Olyankor bizonyult legmeglepőbbnek és erejében a legteljesebbnek, amikor természetével pont ellentétes formát vett fel.

Olykor a legszebb női testekben bújt meg. A tisztes családjában szerepében rejtőzködő bigámista hervadó szépség személyében például pusztító volt és fölényes. Ármánykodásával felperzselt maga körül az ártatlanságot, a jóságot és szelidséget. Pletykáival, nagyotmondásaival beférkőzött a legcsendesebb otthonokba. A legszabályozottabb tárgyalótermekbe! Uralkodni próbált a főméltóságok agyában. Boszorkányos-bűvös csapongásaival zavart keltett mindenütt, ahol előtte nyugalom és tisztaság honolt. Rafináltan szétválasztott fivért a fivértől, szerelmezt a szerelmes felétől, de még anyát a gyermekétől is. Észrevétlen nyirbálta fel a baráti szálakat.

Behemót máskor a jelentéktelenség meg a fél-szegség képében hódított. Az aktahegyek közé tévedt Mesebeli János neki-nekigyürkőzéseiben hatalmi tébollyá változott. De tombolt ő erőt butasággal társítva: kockafejűék rendcsináló akcióiban éppúgy, mint oroszlánsörényű Mici irigységében és akarnokságában. Csak megrázintotta tépett-festett fürtjeit, nemet intett, igent bólintott: hullottak kicsik és nagyok. Ahol meghintáztatta lesüllyedt királyi méltóságában testének halmait, futottak szét és bújtak üregekbe mind, akiknek csak volt félni, féltetni valójuk.

A legveszélyesebb és legféltelenebb mégis akkor volt Behemót, amikor a bölcsesség álarcában jelentette magát. S a nagyeszűség és a rosszindulat egyetlen alakban egyesült. Összefogott jófejuság és gyűlölködés. A gyengék és gyámolításra szorulókat meghajoltak előtte. Sőt hódoltak neki. Szemfényvesztéseivel megté-

vesztette a gyanútlanokat. Hiszékenyék bedőltek ravaszságának. Kevélysege láttán visszavonult a józan-ság. Becsukta szemét, letapasztotta fülét és bezárta száját az érzékenység. Volt hát fennhéjázás és handabandázás. Törvényen kívülien, gátlástalanul és merészen.

Valaki mondja, nagyon halkán: Behemótról mindent, mikor megmutatkozott, föl- és megjegyztünk,

sokat, nagyon sokat tudunk róla már. Ha figyelünk és őrizkedünk, felismerjük újabb trükkjeit. Előre küldött titkos ügynökeit. Olvasni tudunk rejtjeleiből. Emlékezünk mindenre, ami történt. Ami megtörténhetett. Így készülünk arra, ha majd itt lesz. Ha megint itt lesz. Itt lesz teljes valójában. Ha megjelenik közöttünk – Behemót.

Egy zsoltárra

„Tehozzád teljes szívből

kiáltok szüntelen:

E siralmas mélységből

Hallgass meg, Úristen!”

(130. zsoltár, Szenci Molnár Albert fordítása)

*Hozsanna nem volt elég
sosem, nem volt elég
a dicséret: kicsalni
fényes hajlékodból,
hogy megláthasson Téged,
tudja lélegzésed,
ki gyönyörteljes, ékes,
várton várakozó.*

*Szólítottalak én is
pedig, és hívtalak,
méretlen s gépiesen
folyt a fohászkodás
bűnösért, elesettért,
magamért oly ritkán:
öntelt lettem, mondván,
kéretlen segíts meg.*

*De csak innen hallatszik
föl, e tengermélyi
árkodból hat magasba,
a föld alá törött
kiáltása kell ahhoz,
hogy rám is figyelmezz,
hogy rám is tekints alá,
és hallgass meg engem.*